

**FIL-QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' ĠUDIKATURA KRIMINALI**

MAĞISTRAT NATASHA GALEA SCIBERRAS B.A., LL.D.

Kawża Nru: 280/11

**Il-Pulizija
(Spettur Jesmond J. Borg)**

vs

Omissis

u

**Sean Zammit
(ID 544686(M))**

Illum: 12 ta' April 2022

Il-Qorti,

Wara li rat l-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront tal-imputati:

Omissis

u

Sean Zammit ta' 23 sena, iben George u Emanuela nee` Zammit, imwieleed il-Pieta`, nhar it-30 ta' Novembru 1986, residenti 'Carmvi' 67, Triq il-Katlan, Attard, detentur tal-karta tal-identita` bin-numru 544686(M);

Akkużati talli f'dawn il-Gżejjer, nhar it-22 ta' Ĝunju 2010, gewwa l-Hamrun, kif ukoll f'dawn l-aħħar xahrejn, f'hinijiet differenti u fi bnadi oħra f'Malta:

- a) Ikkoltivaw l-pjanta *cannabis* bi ksur tal-Artikolu 8(c) tal-Kap 101 tal-Ligijiet ta' Malta;
- b) Aktar talli kellhom fil-pussess tagħhom l-pjanta *cannabis* kollha jew biċċa minnha, bi ksur tal-Artikolu 8(d) tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikoluži, Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta;
- c) Kif ukoll talli fl-istess ċirkostanzi ikkommettew dawn ir-reati fi, jew gewwa distanza ta' mitt metru mill-parametru ta' skola, *club* jew xi post simili fejn normalment jiltaqgħu ż-żgħażagħ bi ksur tal-Artikolu 22(2) tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta.

U lil Sean Zammit waħdu talli:

- d) Sar reċidiv b'sentenza mogħtija mill-Qrati ta' Malta preseduta mill-Magistrat Dr. M. Hayman LL.D. u kkonfermatha mill-Qorti tal-Appell, liema sentenzi huma definitivi u ma jistgħux jiġu mibdula.

Il-Qorti giet mitluba ukoll sabiex barra milli tapplika l-piena skont il-liġi, tordna lill-imputati jħallsu l-ispejjeż li għandhom x'jaqsmu mal-ħatra tal-esperti, skont l-Artikolu 533(1) tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Semgħet ix-xhieda, rat l-atti kollha tal-każ u d-dokumenti eżebiti, inkluż l-Ordni tal-Avukat Ġenerali bis-saħħha tas-sub-artikolu (2) tal-Artikolu 22 tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikoluži (Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta), sabiex din il-kawża tinstema' minn din il-Qorti bħala Qorti ta' Ĝudikatura Kriminali;

Rat illi fis-seduti tal-14 ta' Jannar 2015, tal-15 ta' Mejju 2015 u tal-1 ta' Frar 2016 rispettivament, l-avukat difensur tal-imputat Sean Zammit u l-Prosekuzzjoni iddikjaraw illi kienu qegħdin jeżentaw lil din il-Qorti, kif preseduta, milli terġa' tisma' l-provi kollha mressqa sa dakħinhar quddiem il-Qorti kif diversament preseduta;

Rat illi minkejja li l-proċeduri odjerni bdew kemm fil-konfront ta' Sean Zammit kif ukoll fil-konfront ta' *omissis*, fis-seduta tal-11 ta' Mejju 2016, il-Prosekuzzjoni bi qbil mad-difiżza, talbet is-separazzjoni tal-ġudizzju biex b'hekk fir-rigward tal-imputat *omissis*, il-proċess seta' jgħaddi għat-trattazzjoni finali u għas-sentenza¹;

---

¹ Ara a fol. 191 tal-proċess.

Rat illi fl-istess seduta, il-kawża fil-konfront tal-imputat odjern baqgħet differita ġħall-provi tiegħu;

Rat illi fis-seduta tal-21 ta' Marzu 2022, id-difiża ddikjarat li kienet qegħda tagħlaq il-provi tagħha;

Rat illi l-Prosekuzzjoni rrimettiet ruħha ġħall-provi prodotti u semgħet it-trattazzjoni finali tad-difiża.

Ikkunsidrat:

Illi in sostenn tal-imputazzjonijiet miġjuba kontra l-imputat, il-Prosekuzzjoni ressqt is-segwenti xhieda u provi:

1. **John Muscat**, Deputat Registratur, esebixxa process verbal redatt mill-Magistrat (illum l-Onor. Imħallef) Dr. Consuelo Scerri Herrera dwar “*sejba tal-pjanta tal-cannabis fil-fond Spencer Store, Triq l-Għasafar, Hamrun nhar it-22 ta' Ġunju 2010*”, mil-liema jirriżulta illi ġew nominati diversi esperti sabiex jassistu f'dan il-każ.²
2. **PS 74 Mark Chetcuti** nominat fl-atti tal-inkesta bħala *Scene of Crime Officer*, esebixxa r-relazzjoni tiegħu, mil-liema jirriżulta illi huwa aċċeda gewwa l-fond *Spencer Store*, Triq l-Għasafar, Hamrun dakinhar stess tat-22 ta' Ġunju 2010 u hemmhekk għamel xi eżamijiet għal evidenza ta' impronti digżitali permezz ta' *powders* u pniezel f'dawk il-postijiet li kienu relevanti u eleva ħames *lifters* li ġew dokumentati hekk:

Dok10 BFL 301   Marki misjuba fuq ix-xifer tal-bank min-naħha ta' barra;

Dok10 BFL 302   Marki misjuba fuq ix-xifer tal-bank min-naħha ta' barra wara l-*cash register*;

Dok10 BFL 303   Marki misjuba minn fuq il-*cash counter* minn ħdejn il-*cash register*;

Dok10 BFL 304   Marki misjuba minn fuq ix-xifer tal-ħajt tat-*toilet*;

Dok10 BFL 305   Marki misjuba minn fuq il-ħajt tal-kamra ta' ġewwa.

In oltre mill-istess fond, l-istess PS 74 Mark Chetcuti eleva s-segwenti oggetti li ġew indikati lilu:

---

² Dan il-process verbal jinsab esebit a fol. 16 et seq tal-process.

- Dok10 BFL 201 Biċċa *foil* kbira li kienet imwaħħla mal-ħajt tal-fond li ġiet mghoddija lill-expert PS 659 Jeffrey Hughes gewwa l-laboratorju forensiku sabiex ikompli jagħmel eżamijiet fuqha;
- Dok10 BFL 202 Biċċiet ta' weraq elevati minn ġo bin abjad taż-żibel li ġew mghoddija lill-expert Godwin Sammut;
- Dok10 BFL 203 Borża tal-plastik trasparenti kontenenti kristalli żgħar bojod li ġiet mghoddija lill-expert Godwin Sammut;
- Dok10 BFL 204 Kaxxa tal-kartun bil-kliem ‘*Care citric acid monohydrate*’ u borża trasparenti kontenenti trab abjad elevati minn ġo barmil li kien fuq is-suffett fil-kamra ta’ gewwa li ġew mghoddija lill-expert Godwin Sammut;
- Dok10 BFL 205 Borża tal-karti kannella kontenenti trab abjad li ġiet mghoddija lill-expert Godwin Sammut;
- Dok10 BFL 206 Żewġ pjanti żgħar li kienu gewwa żewġ kontenituri suwed, kif ukoll żewġ kontenituri trasparenti li ġew mghoddija lill-expert Godwin Sammut;
- Dok10 BFL 207 Żewġ boroż tal-plastik tal-fertilizzant misjuba fil-kamra ta’ barra gewwa l-fond li ġew mghoddija lil PS 659 Jeffrey Hughes għal aktar analizi min-naħha tiegħi;
- Dok10 BFL 208 Pjanta ta’ lewn aħdar twila 82 cm li ġiet mghoddija lill-expert Godwin Sammut.³
3. Mir-relazzjoni ta’ **PC 453 Brian Cassar**, nominat fl-inkesta bħala *Scene of Crime Officer*, jirriżulta li ttieħdu sitta u ħamsin (56) ritratt fil-fond in kwistjoni, liema ritratti juru l-ambjenti tal-istess fond, kif ukoll l-oġġetti li nstabu.⁴
4. Mir-relazzjoni tal-expert **PS 659 Jeffrey Hughes**, nominat fil-mori tal-inkesta bħala espert forensiku, sabiex *inter alia* jagħmel xogħol ta’ tiftix

³ Ara din ir-relazzjoni esebita bħala Dok. MC, a fol. 33 sa 41 tal-proċess. Dawn l-oġġetti jidhru lkoll fir-ritratti annessi mar-relazzjoni esebita minn PC 453 Brian Cassar (ara a fol. 68 tal-proċess).

⁴ Din ir-relazzjoni tinsab esebita bħala Dok. BC, a fol. 62 sa 68 tal-proċess. Ara wkoll ix-xhieda tal-istess PC 453 Brian Cassar, a fol. 253 u 254 tal-proċess.

għal impronta digitali, jirriżulta illi ġew ikkonsenjati lilu dokumenti 10 BFL 201 u 10 BFL 207, kif deskritti fir-relazzjoni ta' PS 74 Mark Chetcuti, kif ukoll fir-relazzjoni tal-istess PS 659 Jeffrey Hughes. Eżami permezz tal-*Crime Lite* fuq Dok. 10 BFL 201 wassal ghall-iżvilupp ta' diversi impronta, liema impronta ġew iffotografati u dokumentati bħala Dok. 10 BFL SG1 sa 10 BFL SG105, inkluži 10 BFL SG 8A u 10 BFL 18A.⁵

5. **WPS 297 Reanne Spiteri** tixhed illi fuq skorta ta' mandat ta' tfittxija u arrest fil-konfront ta' *ommissis* u Sean Zammit, il-Pulizija aċċediet fir-residenza tagħhom fl-indirizz 46, Thank God, Triq Zahra, fejn kien hemm preżenti *ommissis* u l-missier George Zammit, iżda mhux l-imputat odjern. Tfittxija fl-istess residenza rriżultat fin-negattiv. *Omissis* u George Zammit ittieħdu fil-Kwartieri Ĝenerali tal-Pulizija għal investigazzjonijiet ulterjuri. Ix-xhud tgħid ukoll illi wara ftit tal-ħin, hija nghatnat struzzjonijiet mill-Ispettur Victor Aquilina sabiex tassisti fi tfittxija ġewwa hanut bl-isem ta' *Spencer Store*, fil-Hamrun. Tgħid in oltre illi marru f'dan il-ħanut, fejn kien hemm xi ċwievet, fethu l-istess hanut u hemmhekk instabett pjanta suspettata tal-*cannabis* u żewġ pjanti oħra, ukoll suspettati tal-*cannabis*, kif ukoll xi weraq niexef. Tgħid illi l-Ispettur Jesmond J. Borg ġie nfurmat b'din is-sejba u niżlu lura lejn il-Kwartieri Ĝenerali tal-Pulizija.⁶
6. Mir-relazzjoni tal-espert **ix-Xjenzat Godwin Sammut**, maħtur fil-mori tal-inkiesta dwar il-każ odjern, jirriżulta illi huwa nghata sitt dokumenti għall-analizi tiegħu u čioe` is-segwenti:
  - i) *Evidence bag* bin-numru A02392267 li kien issiġillat, iffirmsat u mmarkat Dok 10 BFL 202 li fih kien hemm biċċiet tal-weraq niexef;
  - ii) *Evidence bag* bin-numru A02392265 li kien issiġillat, iffirmsat u mmarkat Dok 10 BFL 203 li fih kien hemm borża tal-plastik trasparenti li kien fiha kristalli ta' lewn abjad;
  - iii) *Evidence bag* bin-numru A02392266 li kien issiġillat u mmarkat Dok 10 BFL 204 li fih kien hemm kaxxa tal-kartun bil-kliem "*Citric acid Monohydrate*" u borża tal-plastik trasparenti li fiha kien hemm kristalli ta' lewn abjad;
  - iv) *Evidence bag* bin-numru C000716790 li kien issiġillat u mmarkat Dok 10 BFL 205 li fih kien hemm borża tal-karti ta' lewn kannella li kien fiha trab ta' lewn abjad;

⁵ Ara x-xhieda tal-espert PS 659 Jeffrey Hughes, a fol. 69 u 70 tal-proċess u r-relazzjoni tiegħu li tinsab esebita bħala Dok. JH a fol. 70A sa 147 tal-proċess.

⁶ Ara din ix-xhieda a fol. 149 u 150 tal-proċess.

- v) *Evidence bag* bin-numru C000716789 li kien issigillat u li fih kien hemm żewġ pjanti b'żewġ kontenituri ta' lewn iswed u żewġ kontenituri trasparenti.
- vi) Weraq ta' lewn aħdar u zkuk u l-gheruq li kienet pjanta.

Illi l-expert ikkonkluda bil-mod segwenti dwar dawn id-dokumenti:

- a) Illi fl-estratti meħħuda mill-kristalli u t-trab ta' lewn abjad fid-dokumenti fuq indikati fil-paragrafi (i), (ii) u (iii)⁷ ma nstabitx droga;
- b) Illi fuq il-weraq tal-pjanti indikati fil-paragrafi (v) u (vi)⁸ instabu *trichomes*, fattizzi tal-weraq tal-pjanta tal-*cannabis*;
- c) Illi l-pjanti indikati fil-paragrafi (v) u (vi) f'ammont nett totali ta' 5.50 grammi mingħajr għeruq u zkuk, kienu dawk tal-*cannabis*. Il-pjanta tal-*cannabis* hija kkontrollata bil-ligi taħt Taqsima III tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta. Il-pjanta tal-*cannabis* ikun fiha s-sustanza *Tetrahydrocannabinol*, kif instab fid-dokument li ġie analizzat u ciòe' d-dokumenti indikati fil-paragrafi (v) u (vi) *supra*. Il-purita' ta' *Tetrahydrocannabinol* fil-pjanti u l-weraq kienet ta' ċirka 5%. Is-sustanza *Tetrahydrocannabinol* hija kkontrollata bil-ligi taħt it-Tielet Skeda, Taqsima A tal-Kapitolu 31 tal-Ligijiet ta' Malta.⁹

Mill-istess relazzjoni jirriżulta wkoll illi l-weraq niexef indikat fil-paragrafu (i) *supra* wkoll irriżulta pozittiv għall-preżenza tal-*cannabis* u illi dan kien f'piż ta' 1.82 grammi. Il-piż tal-pjanti fil-paragrafu (v) *supra* ġie indikat bħala traċċi.¹⁰

7. L-expert **Joseph Mallia** maħtur minn din il-Qorti sabiex jeleva l-impronti digitali u palmari tal-imputat u ta' *omissis* u jagħmel eżami komparattiv

---

⁷ Huwa evidenti illi l-expert hawnhekk irrefera erronjement għad-dokumenti 223_10_01, 223_10_02 u 223_10_03 (indikati fuq fil-paragrafi (i), (ii) u (iii)), meta fil-fatt ried jirreferi għad-dokumenti 223_10_02, 223_10_03 u 223_10_04, li kienu jikkontjenu l-kristalli ta' lewn abjad u t-trab ta' lewn abjad li ghalihom tirreferi din il-konkużjoni. Dan jirriżulta ċar ukoll mill-hames paġna tar-relazzjoni tal-istess espert li fiha jirreferi għall-eżitu tal-eżami għall-presenza tad-droga fuq id-dokumenti 223_10_02, 223_10_03 u 223_10_04 bħala negattiv.

⁸ Anke hawn huwa evidenti li l-expert kien qed jirreferi għall-weraq u l-pjanti indikati fil-paragrafi (i), (v) u (vi) *supra* ossia għad-dokumenti li fir-relazzjoni tiegħi huwa jirreferi għalihom bħala 223_10_01, 223_10_05 u 223_10_06 u dan stante illi fil-paġna 5 tar-relazzjoni tiegħi (a fol. 165 tal-proċess) huwa jindika fil-pożittiv għall-presenza tat-*trichomes* l-istess dokumenti 223_10_01, 223_10_05 u 223_10_06.

⁹ Din ir-relazzjoni tinsab esebita a fol. 160 *et seq* tal-proċess.

¹⁰ Ara paġna 4 tar-relazzjoni tal-istess espert (a fol. 164 tal-proċess).

mal-*lifters* esebiti fl-atti¹¹, esebixxa r-relazzjoni tiegħu fis-seduta tad-9 ta' Diċembru 2013.

Mill-atti processwali u mir-relazzjoni tal-istess espert jirriżulta illi fis-seduta tat-8 ta' Lulju 2013, *seduta stante* l-istess espert eleva l-marki tal-impronti digitali u l-marki palmari tal-imputat u ta' *omissis*. Il-formoli tal-impronti digitali u palmari ta' *omissis* gew immarkati rispettivament bħala Dok. CZ u Dok. CZ 1, filwaqt illi l-impronti digitali u palmari tal-imputat gew dokumentati rispettivament bħala Dok. SZ u Dok. SZ 1. L-espert għamel eżami komparattiv bejn dawn l-impronti hekk elevati u l-impronti digitali elevati kemm minn PS 74 Mark Chetcuti (għal dan il-ġhan l-espert Joseph Mallia irtira r-ritratti tal-*lifters* esebiti mar-relazzjoni tal-istess PS 74, a fol. 42 tal-proċess¹²), kif ukoll dawk elevati minn PS 659 Jeffrey Hughes (għal dan il-ġhan l-espert Joseph Mallia irtira r-relazzjoni tal-istess PS 659, a fol. 71 *et seq* tal-proċess¹³).

Mill-istess relazzjoni jirriżulta wkoll illi wara li kkompara d-dokumenti 10 BFL 301, 10 BFL 302, 10 BFL 303, 10 BFL 304, 10 BFL 305 u d-dokumenti 10 BFL SG 1 sa 10 BFL SG 105 mad-dokumenti CZ, CZ1, SZ u SZ 1, l-espert ikkonkluda bil-mod seguenti:

- i. Illi l-impronti dokumenti 10 BFL SG 1, 10 BFL SG 5, 10 BFL SG 6, 10 BFL SG 7, 10 BFL SG 8, 10 BFL SG 8 A, 10 BFL SG 10, 10 BFL SG 11, 10 BFL SG 12, 10 BFL SG 13, 10 BFL SG 14, 10 BFL SG 16, 10 BFL SG 17, 10 BFL SG 18, 10 BFL SG 18 A, 10 BFL SG 19, 10 BFL SG 20, 10 BFL SG 21, 10 BFL SG 22, 10 BFL SG 24, 10 BFL SG 28, 10 BFL SG 29, 10 BFL SG 30, 10 BFL SG 33, 10 BFL SG 34, 10 BFL SG 36, 10 BFL SG 37, 10 BFL SG 38, 10 BFL SG 39, 10 BFL SG 40, 10 BFL SG 44, 10 BFL SG 45, 10 BFL SG 46, 10 BFL SG 47, 10 BFL SG 48, 10 BFL SG 50, 10 BFL SG 52, 10 BFL SG 54, 10 BFL SG 59, 10 BFL SG 60, 10 BFL SG 63, 10 BFL SG 64, 10 BFL SG 65, 10 BFL SG 67, 10 BFL SG 68, 10 BFL SG 69, 10 BFL SG 69A, 10 BFL SG 70, 10 BFL SG 71, 10 BFL SG 72, 10 BFL SG 73, 10 BFL SG 74, 10 BFL SG 75, 10 BFL SG 76, 10 BFL SG 80, 10 BFL SG 82, 10 BFL SG 83, 10 BFL SG 86, 10 BFL SG 87, 10 BFL SG 88, 10 BFL SG 89, 10 BFL SG 91, 10 BFL SG 93, 10 BFL SG 94, 10 BFL SG 95, 10 BFL SG 96, 10 BFL SG 97, 10 BFL SG 98, 10 BFL SG 99, 10 BFL SG 100, 10 BFL

¹¹ Ara d-digriet tat-23 ta' April 2013, a fol. 15 tal-proċess.

¹² Ara l-verbal a fol. 148 tal-proċess. Irid jingħad illi dawn il-*lifters* għal xi raġuni llum ma jinstabux fl-atti, iżda kif ser jirriżulta iż-żejjed ‘il quddiem, fi kwalunkwe każ dawn ma impinġewx fuq l-eżitu ta’ dawn il-proċeduri stante illi kienu neqsin mill-punti karakteristiċi li jwasslu għall-komparazzjoni u identifikazzjoni u għalhekk ma setgħux isiru eżamijiet komparattivi ulterjuri (ara l-paragrafu iii f'paġna 8 ta' din is-sentenza).

¹³ Ara l-verbal a fol. 148 tal-proċess.

- SG 101, 10 BFL SG 103 u 10 BFL SG 104 gew ikkumparati mad-dokumenti CZ u CZ 1, bir-riżultat fin-negattiv;
- ii. Illi l-impronti dokumenti 10 BFL SG 1, 10 BFL SG 5, 10 BFL SG 6, 10 BFL SG 7, 10 BFL SG 8, 10 BFL SG 8 A, 10 BFL SG 20, 10 BFL SG 22, 10 BFL SG 24, 10 BFL SG 67, 10 BFL SG 71, 10 BFL SG 72, 10 BFL SG 73, 10 BFL SG 74, 10 BFL SG 75, 10 BFL SG 76, 10 BFL SG 82, 10 BFL SG 89, u 10 BFL SG 92 gew ikkumparati mad-dokumenti SZ u SZ 1, bir-riżultat fin-negattiv;
  - iii. Illi l-impronti dokumenti 10 BFL SG 2, 10 BFL SG 3, 10 BFL SG 4, 10 BFL SG 9, 10 BFL SG 15, 10 BFL SG 23, 10 BFL SG 25, 10 BFL SG 26, 10 BFL SG 27, 10 BFL SG 31, 10 BFL SG 32, 10 BFL SG 35, 10 BFL SG 41, 10 BFL SG 42, 10 BFL SG 43, 10 BFL SG 49, 10 BFL SG 51, 10 BFL SG 53, 10 BFL SG 55, 10 BFL SG 56, 10 BFL SG 57, 10 BFL SG 61, 10 BFL SG 62, 10 BFL SG 66, 10 BFL SG 77, 10 BFL SG 78, 10 BFL SG 79, 10 BFL SG 81, 10 BFL SG 84, 10 BFL SG 85, 10 BFL SG 90, 10 BFL SG 102, 10 BFL SG 105, 10 BFL 301, 10 BFL 302, 10 BFL 303, 10 BFL 304 u 10 BFL 305 huma neqsin mill-punti karakteristici li jwasslu għall-komparazzjoni u identifikazzjoni u għalhekk ma setgħux isiru eżamijiet komparattivi ulterjuri;
  - iv. Illi l-impronti dokumenti 10 BFL SG 16, 10 BFL SG 17, 10 BFL SG 18, 10 BFL SG 18 A, 10 BFL SG 18 B, 10 BFL SG 19, 10 BFL SG 21, 10 BFL SG 36, 10 BFL SG 45, 10 BFL SG 59, 10 BFL SG 64, 10 BFL SG 69 A, 10 BFL SG 83, 10 BFL SG 88, 10 BFL SG 96 u 10 BFL SG 99 gew ikkumparati pozittivament u huma identiči mal-marka tas-saba l-kbir tal-id il-leminija tal-imputat odjern;
  - v. Illi l-impronti dokumenti 10 BFL SG 10, 10 BFL SG 34, 10 BFL SG 37, 10 BFL SG 46, 10 BFL SG 50, 10 BFL SG 69, 10 BFL SG 98 u 10 BFL SG 101 gew ikkumparati pozittivament u huma identiči mal-marka tas-saba l-werrej tal-id il-leminija tal-imputat odjern;
  - vi. Illi l-impronti dokumenti 10 BFL SG 11, 10 BFL SG 30, 10 BFL SG 33, 10 BFL SG 34, 10 BFL SG 38, 10 BFL SG 40, 10 BFL SG 47, 10 BFL SG 65, 10 BFL SG 68, 10 BFL SG 97 u 10 BFL SG 103 gew ikkumparati pozittivament u huma identiči mal-marka tas-saba tan-nofs tal-id il-leminija tal-imputat odjern;
  - vii. Illi l-impronti dokumenti 10 BFL SG 12, 10 BFL SG 28, 10 BFL SG 29, 10 BFL SG 39, 10 BFL SG 48, 10 BFL SG 70, 10 BFL SG 100

- u 10 BFL SG 104 gew ikkumparati pozittivament u huma identiči mal-marka tas-saba tač-ċurkett tal-id il-leminija tal-imputat odjern;
- viii. Illi l-impronta dokument 10 BFL SG 13 giet ikkomparata pozittivament u hija identika mal-marka tas-saba ż-żgħir tal-id il-leminija tal-imputat odjern;
- ix. Illi l-impronti dokumenti 10 BFL SG 14 u 10 BFL SG 44 gew ikkumparati pozittivament u huma identiči mal-marka tal-pala tal-id il-leminija tal-imputat odjern;
- x. Illi l-impronti dokumenti 10 BFL SG 52, 10 BFL SG 54, 10 BFL SG 60 u 10 BFL SG 91 gew ikkumparati pozittivament u huma identiči mal-marka tas-saba l-kbir tal-id ix-xellugija tal-imputat odjern;
- xi. Illi l-impronti dokumenti 10 BFL SG 63 u 10 BFL SG 95 gew ikkumparati pozittivament u huma identiči mal-marka tas-saba l-werrej tal-id ix-xellugija tal-imputat odjern;
- xii. Illi l-impronti dokumenti 10 BFL SG 86 u 10 BFL SG 94 gew ikkumparati pozittivament u huma identiči mal-marka tas-saba tan-nofs tal-id ix-xellugija tal-imputat odjern;
- xiii. Illi l-impronti dokumenti 10 BFL SG 80, 10 BFL SG 87 u 10 BFL SG 93 gew ikkumparati pozittivament u huma identiči mal-marka tas-saba tač-ċurkett tal-id ix-xellugija tal-imputat odjern.¹⁴
8. **L-Ispettur Victor Aquilina** jixhed illi fit-22 ta' Ĝunju 2010, f'xi hin wara nofsinhar, l-Iskwadra ta' kontra d-Droga rċeviet telefonata anonima fis-sens illi kienet qed titkabbar il-pjanta *cannabis* fil-fond *Spencer Store* gewwa Triq l-Għasafar, Hamrun. Ix-xhud jgħid illi ghalkemm kien l-Ispettur Jesmond J. Borg li kien qed jaħdem fuq din l-informazzjoni, huwa assistih billi mar fuq il-post. Jgħid ukoll illi qabel it-tfittxija ġewwa dan il-fond, saret ukoll tfittxija fir-residenza tal-imputat u ta' *omissis* li rriżultat fin-negattiv. Huwa jgħid in oltre illi ttieħdet il-vettura bin-numru ta' registrazzjoni CAB 669 gewwa l-Kwartieri Ĝenerali tal-Pulizija, u filwaqt illi saret tfittxija fil-presenza tal-imputat, ġew elevati żewgt iċwiev. Stante illi l-pulizija kellha informazzjoni li l-pjanta *cannabis* kienet qed titkabbar fil-fond fuq imsemmi, huwa mar fuq il-post u hemmhekk ipprova

¹⁴ Ara x-xhieda tal-expert Joseph Mallia, a fol. 151 u 152 tal-proċess u a fol. 178 sa 180 tal-proċess, l-impronta digitali u palmari tal-imputat u ta' *omissis* esebiti a fol. 153 sa 156 tal-proċess elevati mill-istess espert Joseph Mallia fis-seduta tat-8 ta' Lulju 2013, u r-relazzjoni tal-expert Joseph Mallia esebita bħala Dok. JM, konsistenti fi tlett (3) *archlever files* immarkati bħala Vol. 1, Vol. 2 u Vol. 3, annessi mal-proċess.

dawn iċ-ċwieviet, bir-riżultat li waħda minnhom qablet u biha nfetaħ il-bieb tal-fond. Hemmhekk irriżulta li kien hemm pjanta tal-*cannabis*.¹⁵

9. **PC 279 Kevin Gauci** jixhed illi fit-22 ta' Ĝunju 2010, fuq skorta ta' mandat ta' tfittxija u arrest, kienet saret tfittxija ġewwa 46, Thank God, Triq iż-Żahar, Attard, fejn hemmhekk kien sabu lil *omissis* flimkien mal-missier, ossia missier l-imputat odjern u *omissis*. Din it-tfittxija rriżultat fin-negattiv. Ix-xhud jgħid illi kienu nghataw struzzjonijiet mill-Ispettur sabiex jeskortawhom ġewwa l-Kwartieri Ġenerali tal-Pulizija, u sar kuntatt mal-imputat li dak il-ħin ma kienx fuq il-post. Hekk kif dan wasal fil-fond in kwistjoni bil-vettura CAB 669, ix-xhud skortah lejn il-Kwartieri Ġenerali tal-Pulizija. Ix-xhud jgħid ukoll illi huwa kien għamel tfittxija f'din il-vettura, fejn fin-nofs, kienu nstabu żewgt iċwieviet. Sussegwentement, flimkien mal-Ispettur Aquilina, marru fil-fond *Spencer Stores*, Triq 1-Għasafar, Hamrun, fejn fetħu l-istess fond b'waħda miċ-ċwievet misjuba fil-vettura. Ix-xhud jgħid ukoll illi hemmhekk sabu xitla, suspectata tal-*cannabis*, fi kliemu, “*kompluta bid-drip u bid-dawl*”. Kien hemm ukoll xi xtieli nexfin suspectati tal-*cannabis* u diversi weraq suspectati tal-*cannabis*. Fuq il-post marru pulizija min-naħha tal-forensika, li ffotografaw u elevaw l-oġġetti misjuba.¹⁶
10. **PC 1348 Joseph Campbell** jixhed illi fit-22 ta' Ĝunju 2010, fuq struzzjonijiet tal-Ispettur, huwa mar ġewwa l-Hamrun, quddiem il-fond *Spencer Store*, fejn qagħad ghasssa sakemm infetaħ. Ftit tal-ħin wara, wasal l-Ispettur Victor Aquilina flimkien mal-imputat, u infetaħ il-fond, fejn saret tfittxija. Hemmhekk instabu xi pjanti tal-*cannabis*, flimkien ma' xi affarijiet relatati mat-tkabbir tal-pjanti tal-*cannabis*. Mistoqsi dwar il-pjanta, huwa jgħid illi kienet kienet armata “*bid-dawl bl-extractor, b'kollox, kompluta*”. Fuq il-post marru wkoll is-Scene of Crime Officers li elevaw kollox.¹⁷
11. **PS 1044 Gordon Calleja** jixhed illi fit-22 ta' Ĝunju 2010, fuq struzzjonijiet tal-Ispettur Aquilina saret tfittxija ġewwa l-fond 46, Triq iż-Żahar, Attard fil-presenza ta' *omissis* u missieru George Zammit, liema tfittxija rriżultat fin-negattiv. Wara din it-tfittxija, George Zammit, l-imputat u ħuh *omissis* gew eskortati lejn il-Kwartieri Ġenerali tal-Pulizija. Jgħid illi huwa ma kellux iż-jed involviment f'dan il-każ.¹⁸

¹⁵ Ara din ix-xhieda a fol. 182 u 183 tal-proċess.

¹⁶ Ara din ix-xhieda a fol. 238 sa 239 tal-proċess.

¹⁷ Ara din ix-xhieda a fol. 237 u 237A tal-proċess.

¹⁸ Ara din ix-xhieda a fol. 240 u 240A tal-proċess.

12. L-Ispettur Jesmond J. Borg jixhed illi l-Pulizija rċeviet informazzjoni li kien qed isir kultivar tal-pjanti *cannabis* mill-imputat u minn *omissis* f-ħanut tal-merċa li kien magħluq, ossia ġewwa *Spencer Discount Store*, fi Triq l-Għasafar, il-Hamrun. Jgħid ukoll illi huwa kien ottjena mandat ta' arrest mingħand il-Maġistrat Dr. Consuelo Scerri Herrera, u fit-22 ta' Ġunju 2010 għall-ħabta tal-4.30 p.m. huwa bagħat lill-pulizija mill-Iskwadra kontra d-Droga sabiex jarrestaw lill-imputat u lil ħuħ *ommissis*, kif fil-fatt sar u magħhom ġie arrestat ukoll George Zammit, missierhom, minn ġewwa r-residenza tal-missier. Tfittxija fir-residenza rriżultat fin-negattiv, iżda meta l-pulizija kienet qed iwettqu tfittxija fil-vettura tal-imputat, tal-għamla Fiat bin-numru ta' registrazzjoni CAB 669, instabu żewgt iċwiev. Dawn ġew elevati. Meta l-pulizija flimkien mal-Ispettur Victor Aquilina marru fil-fond *Spencer Store*, fil-Hamrun, li rriżulta li kien fil-pussess ta' *ommissis*, dawn iċ-ċwievet qablu u bihom infetaħ il-fond. Ix-xhud ikompli jgħid illi twettqet tfittxija fil-fond, fil-presenza tal-imputat, u hemmhekk instabet pjanta *cannabis*, li kienet matura u kemmxejn kbira, żewġ pjanti oħra li kienet nexfin u nstabu wkoll xi weraq fir-rubbish bin. Huwa kien informa b'dan lill-Maġistrat Dr. Consuelo Scerri Herrera, li fethet inkjesta dwar il-każ u ġatret numru ta' esperti.

Ix-xhud jgħid in oltre illi huwa kien kellem lil *ommissis*, wara li nghata s-solita twissija, kif ukoll id-dritt li jottjeni parir legali, liema dritt huwa għażel li ma jeżerċitahx. Jgħid in oltre illi huwa kien kellem ukoll lil missier ossia lil George Zammit, u kien irrilaxxjah wara li dan irrilaxxja stqarrija stante illi mill-investigazzjonijiet ma rriżulta xejn fil-konfront tiegħi. Finalment, huwa kien tkellem mal-imputat, wara li nghata s-solita twissija skont il-liġi, li għażel li ma jweġibx għad-domandi li sarulu.

L-Ispettur Jesmond J. Borg esebixxa sett ta' ċwievet, li ġew elevati mill-vettura tal-imputat u li qablu mal-ħanut, *Spencer Store*. In oltre huwa esebixxa wkoll l-istqarrija rilaxxjata mill-imputat nhar it-23 ta' Ġunju 2010.¹⁹

Illi da parti tiegħi, L-imputat Sean Zammit ressaq is-segwenti xhieda u provi:

1. L-imputat Sean Zammit għażel li jieħu l-pedana tax-xhieda. Huwa jgħid illi huma qiegħdin żewġ aħwa – hu u *ommissis*. Jgħid illi hu u ħu ma kinux jitkellmu minħabba tfajla li kien jiffrewkenta ħuh, u dan ghaliex ħuh kien jgħid illi hu ried joħroġlu magħha. Skont hu, ħuh kien jgħiġ għalihi. Xi

¹⁹ Stante illi minkejja li l-istqarrija ġiet esebita mill-Ispettur Jesmond J. Borg fis-seduta tat-23 ta' April 2013, din baqqhet ma nstabix fl-atti, sussegwentement reġġħet ġiet esebita mill-Ispettur Malcolm Bondin fis-seduta tat-13 ta' Marzu 2019 (ara a fol. 247 sa 249 tal-proċess). Ara wkoll ix-xhieda tal-Ispettur Jesmond J. Borg a fol. 241 sa 242A tal-proċess.

seba' snin qabel din ix-xhieda²⁰, madankollu, kienu reggħu bdew jitkellmu. Jgħid in oltre illi huwa kien jagħmel xi xogħol fl-appartament ta' ħuh gewwa H'Attard stante illi huwa kien jaħdem f'turnkey projects, billi jagħmel xogħol ta' kisi, madum, ilma u dawl. Fiż-żmien tal-każ odjern, hu u ħuh diga` kien reggħu bdew jitkellmu u kien diga` ħadimlu fl-appartament. Jgħid in oltre illi huwa kien qed jaħdem ma' mekkanik, meta darba minnhom għall-ħabta tas-2.00 p.m. ċempillu missieru u qallu li riedu jkellmu il-pulizija. Hekk kif huwa mar id-dar, sab lill-pulizija jistennewh u staqsewh jekk kellux xi garaxx il-Ħamrun, iżda dak il-ħin missieru stess infurmahom li kien ħuh u mhux hu li kelli garaxx il-Ħamrun. Jgħid illi hu m'għandu l-ebda garaxx il-Ħamrun u illi dan kien ta' ħuh. Iżid jgħid illi huwa ġieli daħal f'dan il-garaxx jagħmillu xi xogħol, u illi kien hemm okkażjoni li fiha ħuh qallu biex jagħmillu bozza fuq wara, stante li ma kienx qed jara bieżżejjed. Jgħid illi dakinhar il-pulizija ħaduh il-Kwartieri Ĝenerali tal-Pulizija u wara fil-garaxx ta' ħuh gewwa l-Ħamrun. Jgħid illi huwa ma riedx jidhol fil-garaxx, għax dan ma kienx tiegħu, iżda meta daħal kien hemm pjanta fl-istess garaxx.

L-imputat jgħid in oltre illi dakinhar għall-ħabta tal-11.00 a.m., ħuh kien mar fuq il-post tax-xogħol tiegħu u talbu biex issewwilu x-shutter tal-ħanut stante li kien qabiżlu mir-rails. Skont hu, qal lil ħuh illi huwa ma kienx kapaċi jsewwi shutters, iżda ħuh baqa' jinsisti miegħu u għalhekk ħallielu c-ċavetta. Jgħid illi huwa lanqas kien laħaq mar fil-ħanut għaliex kien baqa' x-xogħol sakemm imbagħad mar id-dar għaliex talbu li jkellmu il-pulizija. Iċ-ċwievet tal-ħanut kienu fil-vettura tiegħu stante li ħuh kien għadu kif tahomlu fil-11.00 a.m.

Dwar il-pjanta li nstabet fil-ħanut in kwistjoni, huwa jgħid illi huwa ma kienx jaf x'kien qed jagħmel ħuh. Fi kliemu “*L-ewwel haga li kieku bhal speci, jien qatt ma fhim, ma kellix idea x'kien hemm fil-garaxx u fil-fatt lill-pulizija bdejt nghidilhom bhal speci dak kien grocer u ghalaq. Għal xiex ser tehduni hemm lili? Jien x'ghandi x'naqsam?*” Jgħid illi huwa ma kienx jaf bil-pjanta, li ħuh kien qallu biex jagħmillu bozza fuq wara tal-ħanut, iżda meta huwa għamel il-bozza ma kienx hemm pjanti. Jgħid illi ħuh kien qed jarma l-ħanut għal xi kotba. Jgħid ukoll illi waqt l-interrogatorju tiegħu, huwa ma wieġeb għall-ebda domanda għax hu u ħuh kienu għadhom kemm reggħu bdew jitkellmu, kien mismut u mbeżżeja'. Jgħid illi wara l-każ, u wara li anke huwa ġie akkużat, kien reggħu ggieldu wara li huwa ra certi affarijiet, iżda wara rrangaw stante li ħuh kien ammetta miegħu illi l-pjanta kienet tiegħu.

---

²⁰ Din ix-xhieda ngħatat fit-2 ta' Dicembru 2016 (ara a fol. 194 et seq tal-proċess).

In kontro-eżami, mistoqsi kemm kien ilu ħuh li żarma l-ħanut, l-imputat jgħid illi jaħseb li ħuh kien ilu li żarma xi sena, u jikkonferma li kien għadu kif għamel il-bozza fil-ħanut sabiex jgħin lil ħuh. Skont hu, kienu għaddew xi xahar jew xahar u nofs minn dakinar li għamel il-bozza, sakemm ġie arrestat mill-pulizija. Wara jgħid illi ma jafx eżatt kemm kien ilu li għalaq il-ħanut ħuh, iżda wara kien fetah ħanut bil-kotba fl-istess fond. Fiż-żmien tal-arrest, ħu kien għadu ser jibda jarma bil-kotba. Jgħid illi dakinar li mar jagħmel il-bozza, kien hemm bank li jbiegħu minnu, u kien hemm xi mwejjed u siġġijiet, iżda kien magħluq u maħmuġ stante illi kien ilu ma jintuża. Jgħid illi ma jiftakarx f'liema stat kien il-ħgieg ta' barra tal-ħanut u jekk dan kienx miżbugħ, u mingħalihi illi kien hemm *shutter* tal-ħadid u warajh bieb tal-ħgieg. Fuq suġġeriment illi kien hu stess li żeba' l-ħgieg tal-bieb minn ġewwa sabiex minn barra ma jidher xejn, huwa wiegħeb “*ghandek zball sir*”. Jgħid ukoll illi meta huwa għamel il-bozza fil-ħanut, ma kien hemm xejn, ħlief *counter*, sink, *toilet* u *separation*. Ikkonferma li ra l-pjanti meta dāħal fil-fond mal-pulizija u illi huwa jiftakar li kien hemm waħda. It-tnejn l-oħra ma jiftakarhomx. Li jiftakar, skont hu, kienet il-pjanta taħt il-bozza u ma jiftakar li kien hemm żewġ pjanti oħra nexfin. Skont hu, dawn il-pjanti qatt ma messhom. Mistoqsi jekk kienx hu li għadda l-ilma għall-pjanta, jerġa' jgħid illi huwa qatt ma ra l-pjanta, u li hemmhekk kien hemm sink mal-ħajt. Meta għamel il-bozza, is-sink digħi` kien qiegħed hemm. Huwa kien qiegħed biss il-bozza.

2. **George Zammit**, missier l-imputat u *omissis*, jixhed illi dakinar tal-każ odjern, huwa kien qiegħed fil-garaxx taħt id-dar, fejn jaħdem, sema' l-qanpiena u meta fetah il-bieb, sab pulizija li talbu sabiex ikellem lill-imputat. Jgħid illi huwa qallu illi l-imputat kien qiegħed ix-xogħol mal-mekkanik u l-pulizija talbu jċempillu, kif fil-fatt għamel. Sakemm ibnu wasal fuq il-post, baqgħu jitkellmu. Jgħid illi dan staqsieh jekk l-imputat kellux garaxx il-Hamrun, u hu qallu li dan kien ta' ħuh *omissis*. Jgħid illi huwa baqa' jgħid lill-pulizija l-istess diskors fis-sens illi l-garaxx kien ta' *omissis*. Fil-frattemp wasal l-imputat, li telaq mal-pulizija. Sussegwentement, dāħlu fir-residenza żewġ pulizija oħrajn u hemmhekk sabu lilu u lil *omissis*. Gew arrestati u ttieħdu fil-Kwartieri Generali tal-Pulizija. Eventwalment kellmu u skont hu, wara erbgħha u għoxrin siegħha ġie rilaxxjat. Kien l-ewwel wieħed li wasal id-dar, imbagħad wasal *omissis*. Jgħid illi huwa staqsieh x'kien għamel u illi dan qallu li kull ma kellu kienet pjanta tal-*cannabis* fil-garaxx tal-Hamrun. Da parti tiegħu, irrabja miegħu u ggieldu. Jgħid ukoll illi skont *omissis*, huwa kien semma lill-imputat mal-pulizija għalkemm ma kellu x'jaqsam xejn. Jgħid illi *omissis* stess lilu qallu li l-imputat ma kellux x'jaqsam u illi l-pjanta tal-*cannabis* kienet tiegħu. Ma qallux b'liema mod semma lil ħuh, imma qallu li huwa beža' u semma lil ħuh. Jgħid illi huwa qal lil *omissis* sabiex jitla'

l-Qorti u jgħid illi l-pjanta ma kinitx tal-imputat, iżda li kienet tiegħu, stante li l-imputat ma kellux x'jaqsam, kif ukoll illi jekk ma jgħid il-verita`, kien ser jitla` hu jgħid il-verita`. Jgħid ukoll illi l-imputat ukoll qallu illi l-pjanta ma kinitx tiegħu. Jgħid illi bħalissa wliedu jmorru tajjeb flimkien, iżda għamlu żmien miġġieldin fuq tfajla. Anke wara l-każ kienu ġġieldu u kellu ħafna nkwiċet. Dak iż-żmien *omissis* biss kien jgħix miegħu, iżda l-imputat xorta kien imur id-dar.

In kontro-eżami huwa jikkonferma illi għaddha ċertu żmien minn meta gew rilaxxjati sakemm eventwalment deħru l-Qorti. Mistoqsi kienx avviċina lill-pulizija biex jinfurmahom b'dak li kien jaf, huwa wieġeb illi ma kien qal xejn. Mistoqsi għalfejn ħalla dan iż-żmien kollu sabiex jagħti din il-verżjoni, huwa jgħid “*Għax jien bdejt inhoss li xi darba Clint irid jghid hekk hux li bħal speci*” u illi dejjem kien jittama li *omissis* jitkellem hu.²¹

Ikkunsidrat:

Illi fl-ewwel lok, il-Qorti tqis illi m'għandhiex għalfejn tidħol fil-kwistjoni tal-ammissibilita` tal-istqarrirja rilaxxjata mill-imputat u dan stante illi fi kwalunkwe każ, huwa ma wieġeb xejn għad-domandi li sarulu waqt l-interrogatorju tiegħu, kif wara kollox kellu kull dritt li jagħmel.

Ikkunsidrat ukoll:

Illi mill-atti processwali jirriżulta illi l-pjanti u l-weraq niexfa tal-*cannabis* instabu ġewwa l-fond *Spencer Store* fi Triq l-Għasafar, il-Ħamrun, li mir-ritratti esebiti mar-relazzjoni ta' PC 453 Brian Cassar, jidher li kien magħluq u li ma kien qed jintuża bħala tali. Fir-residenza tal-missier George Zammit, fejn kien jgħix ukoll *omissis*, iżda mhux l-imputat odjern, ma nstab xejn illegali. Jirriżulta in oltre illi c-ċavetta li permezz tagħha inkiseb aċċess għall-istess hanut instabet proprju fil-pussess tal-imputat odjern fil-vettura li dakħinhar tat-22 ta' Ġunju 2010 kienet qiegħda tiġi misjuqa minnu u illi huwa jgħid illi kienet tiegħu. Jirriżulta wkoll in oltre mir-relazzjoni tal-espert Joseph Mallia, illi diversi impronti digitali elevati minn PS 659 Jeffrey Hughes minn fuq il-foil li bih kienet imdawwra l-pjanta tal-*cannabis*, u li kienet tajbin għall-fin ta' komparazzjoni, qablu mal-impronti digitali tal-imputat odjern, iżda l-ebda waħda ma qablet ma ta' *omissis*.

Skont l-imputat odjern, li kif ingħad, għażel li jixhed f'dawn il-proċeduri, il-fond li fih instabu l-pjanti in kwistjoni kien ta' ħuh *omissis*. Dan jikkonfermah ukoll il-missier George Zammit. Dwar ir-raġuni għaliex huwa kien fil-pussess taċ-

²¹ A fol. 213 sa 228 tal-proċess.

ċavetta jew ċwievet tal-fond in kwistjoni, l-imputat jgħid illi dakinar stess, ħuh *omissis* kien għadu kif għaddielu dawn iċ-ċwievet sabiex ikun jista' jirrangalu x-shutter tal-istess hanut. Skont l-istess imputat, huwa ma kellu x'jaqsam xejn mal-fond in kwistjoni, u wisq inqas mal-pjanta jew pjanti li kien hemm gew, li dawn qatt ma kien rahom u lanqas messhom. Jgħid ukoll illi huwa kien daħal fil-fond de quo xi xahar jew xahar u nofs qabel ġie arrestat, fuq talba ta' ħuh, sabiex jagħmillu bozza, iżda ma kien ra l-ebda pjanta meta kien hemmhekk u li fil-fond dakinar ma kien hemm xejn, ħlief il-bank tal-ħanut, xi mwejjed u siġġijiet.

Missier l-imputat u *omissis* imbagħad ukoll jgħid illi *omissis* kien ammetta miegħu illi din il-pjanta kienet tiegħu, u illi kien daħħal lil ħuh fl-istorja kollha meta dan ma kellu x'jaqsam xejn, għalkemm jgħid ukoll illi ma kienx jaf-eżattament kif *omissis* kien daħħal lill-imputat f'din il-vičenda kollha. Skont il-missier, anke l-imputat kien qallu illi din il-pjanta ma kinitx tiegħu.

Il-Qorti tibda biex tqis illi skont il-verżjoni tal-imputat, allura kellu jkun tassew kumbinazzjoni li kien proprju dakinar li huwa ngħata ċ-ċavetta tal-fond in kwistjoni mingħand *omissis* sabiex b'hekk kien proprju hu u mhux *omissis* li nstab fil-pussess taċ-ċavetta tal-fond fil-jum li ġew arrestati. Il-verżjoni mogħtija mill-imputat, madankollu, ma tispjegax kif fuq *il-foil* li bih kienet imdawwra l-pjanta tal-*cannabis* fl-istess fond, instabu l-impronti digitali u palmari tal-istess imputat, ad eskużjoni ta' *omissis*. Il-Qorti tqis illi huwa evidenti illi l-imputat ma qalx is-sewwa meta xehed f'dawn il-proċeduri, għaliex li kieku huwa verament daħħal fil-fond in kwistjoni biss xi xahar jew xahar u nofs qabel ġie arrestat, fuq talba ta' ħuh *omissis*, sempliċiment sabiex jagħmillu bozza u meta ma kien hemm l-ebda pjanta, allura ma kinux jinstabu, kif fil-fatt instabu, diversi impronti digitali u anke palmari tal-istess imputat fuq *il-foil* li kien imdawwar mal-pjanta. Mir-ritratti esebiti mar-relazzjoni ta' PC 453 Brian Cassar, tidher il-pjanta tal-*cannabis* li evidentement kienet qed tiġi kultivata sew fiż-żmien in kwistjoni, imdawwra bil-*foil* li ġie mwaħħal minn tliet naħħat madwar l-istess pjanta, evidentement ukoll appożitament għall-fini ta' din il-kultivazzjoni. Mill-istess ritratti jidher ukoll illi min qiegħed *il-foil* f'din il-posizzjoni, kellu jistirah maž-żewġ ħitan u mal-ħajt diviżorju madwar il-pjanta, li jiispjega perfettament kif u għalfejn instabu numru konsiderevoli ta' impronti digitali fuq *il-foil*, liema impronti digitali kif ingħad kienu esklusivament tal-imputat odjern u ta' ħadd iż-żejjed. Li kieku l-imputat mar sempliċiment sabiex iwaħħal bozza, meta ma kien hemm xejn iż-żejjed fil-fond, ma kellhomx għalfejn jinstabu ħamsa u ħamsin impronti digitali u żewġ impronti palmari tiegħu fuq l-istess *foil*. Il-Qorti tinnota li mir-ritratti jidher ukoll illi fil-parti ta' taħt, ossia fuq l-ispeċi ta' mejda li fuqha kienet tinstab il-qasrija li tikkontjeni l-pjanta, ukoll kien hemm *il-foil* imdawwar fit-tond eżattament mal-istess qasrija, li juri li *il-foil* tqiegħed proprju u appożitament mal-istess qasrija. Dan ma jistax ħlief ifisser illi kuntrarjament għal-dak li l-imputat qal fix-xhieda tiegħu, kien huwa stess li rama l-istruttura b'tali

mod li seta' jsir it-tkabbir tal-pjanta li nstabet fil-fond u fid-dawl ta' dan kollu u tal-fatt illi c-ċavetta tal-fond instabet proprju fil-pussess tiegħu, il-Qorti ma tistax ħlief tikkonkludi illi l-kultivazzjoni kienet qed issir proprju minnu.

Dwar ix-xhieda ta' missier l-imputat, imbagħad, il-Qorti m'għandhiex wisq xi tgħid ħlief illi li kieku dak kollu li jgħid kien tassep minnu, allura wieħed kien jippretendi li ma jħallix kważi seba' snin sabiex jagħti l-verżjoni ta' kif allegatament seħħew il-fatti, iżda li kien imur immedjatamente għand l-Ispettur li kien qed jinvestiga l-każ sabiex jgħidlu b'dan u għalhekk possibiliment jevita wkoll illi ibnu l-imputat jiġi rinfacċċat bi proceduri kriminali inutilment.

Fid-dawl ta' dan kollu, kif ukoll ta' dak li jirriżulta mir-relazzjoni tal-espert ix-Xjenzat Godwin Sammut, illi l-pjanti u l-weraq niexfa misjuba fil-fond kien proprju tal-*cannabis*, il-Qorti tqis illi l-imputazzjonijiet (a) u (b) fil-konfront tal-imputat odjern jirriżultaw sodisfaċċentement ippruvati.

Permezz tal-imputazzjoni (c), imbagħad, l-imputat ġie akkużat ukoll bl-aggravanti tad-distanza. Madankollu kull ma jirriżulta mill-atti huwa illi l-fond li fih instabu l-pjanti in kwistjoni kien jinsab ġewwa Triq l-Għasafar, Hamrun. Ma ngabet l-ebda prova mill-Prosekuzzjoni li turi illi dan il-ħanut kien jinsab proprju f'distanza ta' mitt metru mill-parametru ta' skola, *club*, jew xi post simili fejn normalment jiltaqgħu ż-żgħażaq. Fi kwalunkwe każ, u kif ser jiġi kkunsidrat ukoll iż-żejed 'il quddiem, lanqas ma jirriżulta ippruvat illi t-tkabbir tal-pjanti in kwistjoni ma kienx esklussivament għall-użu tal-istess imputat u għaldaqstant, dan l-aggravanti ma japplikax fil-każ odjern.

Għaldaqstant, l-imputat mhux qed jinstab ħati ta' dan l-aggravju.

Finalment, permezz tal-imputazzjoni (d), l-imputat ġie akkużat ukoll bl-addebitu tar-reċidiva u dan fid-dawl ta' sentenza ta' din il-Qorti kif diversament preseduta mill-Maġistrat (illum l-Onor. Imħallef) Miriam Hayman, kif ikkonfermatha mill-Qorti tal-Appell Kriminali. Madankollu, il-Prosekuzzjoni baqgħet ma esebietx vera kopja jew kopja formali ta' dawn is-sentenzi u għaldaqstant din l-imputazzjoni ma tirriżultax sodisfaċċentement ippruvata.

Ikkunsidrat ukoll:

Illi ghall-fini ta' l-imputazzjoni (a), jeħtieg illi l-Qorti tqis l-emendi li dahlu fis-seħħ fil-Kapitolu 101 u fil-Kapitolu 537 tal-Ligijiet ta' Malta minn dakħinhar li seħħ il-każ odjern. Filwaqt illi fiż-żmien mertu ta' dan il-każ, il-kultivazzjoni tal-pjanta *cannabis* kienet meqjusa dejjem u f'kull čirkostanza bhala li tammonna għal traffikar f'mediċina perikoluża, u dan bis-saħħha tal-Artikolu 22(1B) tal-Kap. 101, kif vigħġenti dak iż-żmien, li allura kienet twassal għall-piena ta' prigunerija

tassattiva, minn dakinhā il-ligi ġiet emendata diversi drabi. B'hekk bis-sahħha tal-emendi ntrodotti mil-legislatur permezz tal-Att IV tas-sena 2020, li daħal fis-seħħ fit-28 ta' Frar 2020, ġie emendat l-Artikolu 22(1B) tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta u ġie mhassar ukoll l-Artikolu 7 tal-Kap. 537 tal-Ligijiet ta' Malta.

Qabel dawn l-emendi, l-Artikolu 7 tal-Kap. 537 tal-Ligijiet ta' Malta kien jgħid hekk:

Persuna li tinstab ħatja ta' kultivazzjoni tal-pjanta tal-kannabis fi kwantita` żgħira li ma taqbiżx pjanta waħda, f'ċirkostanzi fejn il-Qorti tkun sodisfatta li tali kultivazzjoni kienet għall-użu personali m'għandhiex tkun soġġetta għal terminu mandatorju ta' priġunerija u m'għandhiex tkun soġġetta għall-esklużjoni tal-applikazzjoni ta' ordni ta' probation jew ta' sospensjoni ta' terminu ta' priġunerija previsti fil-ligijiet dwar id-droga.

Kif ingħad, dan l-artikolu llum ġie mhassar u minflok, l-Artikolu 22(1B) tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta, bis-sahħha tal-emendi ntrodotti jgħid hekk:

(1B) Għall-finijiet ta' din l-Ordinanza l-kelma "jittraffika" (bil-varjazzjonijiet grammatikali u bl-espressjonijiet imnisslin minnha) b'riferenza għal traffikar f'mediċina, tinkludi l-koltivazzjoni, f'dawk iċ-ċirkostanzi li l-Qorti tkun sodisfatta li tali kultivazzjoni ma kienitx għall-użu esklussiv tal-ħati, l-importazzjoni f'dawk iċ-ċirkostanzi li l-Qorti tkun sodisfatta li dik l-importazzjoni ma kiniex għall-użu esklussiv tal-ħati, il-manifattura, l-esportazzjoni, id-distribuzzjoni, il-produzzjoni, l-amministrazzjoni, il-provvista, li wieħed joffri li jagħmel xi wieħed minn dawn l-atti, u l-għotxi ta' informazzjoni intiża biex twassal għax-xiri ta' tali mediċina bi ksur ta' din l-Ordinanza:

Iżda fil-każ ta' koltivazzjoni jew importazzjoni f'dawk iċ-ċirkostanzi li l-Qorti tkun sodisfatta li dik il-koltivazzjoni jew importazzjoni kienet għall-użu esklussiv tal-ħati, id-dispożizzjonijiet tal-Att dwar il-Probation kif ukoll l-artikolu 21 tal-Kodiċi Kriminali ma jgħoddux. [sottolinear tal-Qorti]

Dan ifisser illi llum hija biss dik il-koltivazzjoni f'dawk iċ-ċirkostanzi li l-Qorti tkun sodisfatta li ma kinitx għall-użu esklussiv tal-ħati, illi taqa' fid-definizzjoni ta' traffikar f'mediċina u li għaldaqstant tattira tassattivament il-piena ta' priġunerija effettiva. Permezz tal-emendi ntrodotti bl-Att IV tas-sena 2020, fil-każijiet fejn il-koltivazzjoni tkun għall-użu esklussiv tal-ħati, il-piena hija dik prevvista fl-Artikolu 22(2)(b)(ii) tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta, salv illi l-Qorti ma tistax tapplika id-dispożizzjonijiet tal-Att dwar il-Probation jew l-Artikolu 21 tal-Kodiċi Kriminali.

Madankollu riċentement, permezz tal-Att LXVI tas-sena 2021, li dahal fis-seħħ nhar it-18 ta' Dicembru 2021, il-legislatur introduċa disposizzjonijiet godda fil-liġi illi għal darb' oħra emendaw il-Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta, fost oħrajn, inkluż billi llum l-att tal-kultivazzjoni sa erba' pjanti tal-cannabis, f'ċertu cirkostanzi, m'għadux jammonta għal reat. Hekk bis-sahħha ta' dawn l-emendi, l-Artikolu 7 tal-Kap. 537 illum jaqra hekk:

7. (1) Minkejja d-dispożizzjonijiet l-oħra ta' dan l-Att jew ta' kull li ġi oħra, il-kultivazzjoni sa erba' pjanti tad-droga kannabis, u l-pusseß ta' mhux aktar minn ħamsin gramma ta' kannabis niexfa, għall-użu personali, minn persuna ta' 1 fuq minn tmintax (18)-il sena, fl-indirizz residenzjali li jidher fuq dokument uffiċċiali li juri l-indirizz ta' residenza, bħal karta ta' identità jew dokument ieħor ta' identità, mhuwiex reat, u l-persuna ma għandhiex tkun soġġetta li tinżamm f'kustodja taħt arrest biss minħabba tali kultivazzjoni u pussess f'dak l-indirizz:

Iżda:

- (a) tali kultivazzjoni ma għandhiex isseħħ fi spazju vižibbli mill-pubbliku;
- (b) il-Pulizija Eżekuttiva għandha f'kull każ taqbad il-kannabis niexfa li ssib fuq il-post biss jekk din tkun fl-eċċess ta' ħamsin gramma. Meta wara li ssir l-elevazzjoni tal-kannabis niexfa jirriżulta li ma jkunx hemm lok li jittieħdu proċeduri minħabba l-fatt illi l-ammont ta' kannabis elevat ikun fil-limiti ta' dak permess mil-liġi, il-Pulizija għandha tgħaddi l-kannabis maqbuda lil dik l-aġenzija jew awtorità pubblika oħra hekk kif il-Ministru responsabbli għall-ugwaljanza jista' b'ordni fil-Gazzetta jaħtar għal dan il-ġhan sabiex din tingħata lura lil sidha taħt dawk il-kondizzjonijiet illi dik l-aġenzija jew awtorità tista' tiffissa. Għandha tinżamm nota ta' dawn il-fatti:

Iżda wkoll ma tkun tista' tittieħed ebda azzjoni kontra l-Pulizija jekk wara li l-kannabis maqbuda tintiżen bi preċiżjoni jirriżulta illi din fil-fatt ma kinitx ta' kwantità li teċċedi l-ħamsin gramma.

(2) Dan l-artikolu ma għandu bl-ebda mod jinfiehem li qiegħed jawtorizza l-kultivazzjoni ta' aktar minn erba' pjanti tal-kannabis u dan irrispettivament min-numru ta' residenti fl-istess indirizz residenzjali u irrispettivament mir-razza ta' tali pjanti.

(3) Ghall-finijiet ta' dan l-artikolu u tal-artikolu 7A, "kannabis niexfa" tfisser il-fjoritura niexfa u weraq niexef tal-pjanta tal-kannabis.

Dan ifisser illi llum, l-att tal-kultivazzjoni sa erba' pjanti tal-kannabis m'għadux meqjus bħala reat kriminali sakemm jikkonkorru l-elementi li trid il-liġi fl-

artikolu appena čitat, inkluż illi tali kultivazzjoni tkun ghall-użu personali tal-pussessur. Altrimenti jibqgħu japplikaw id-disposizzjonijiet tal-Artikolu 22(1B) tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta, fuq čitat.

Issa fil-każ odjern, huwa evidenti illi l-Artikolu 7 tal-Kap. 537 kif emendat u appena čitat, ma jsibx applikazzjoni u dan stante illi minkejja li l-pjanti li nstabu fil-fond in kwistjoni ma kinux iżjed minn erbgħa, madankollu dawn ma kinux jinsabu fil-fond tar-residenza jew fl-indirizz residenzjali tal-istess imputat. Kif jirriżulta mill-atti processwali, il-fond in kwistjoni kien jikkonsisti f'hanut magħluq u fih ma kien jirrisjedi ħadd. Għalhekk jeħtieg illi l-Qorti thares lejn id-disposizzjonijiet tal-Artikolu 22(1B) tal-Kap. 101, b'dan għalhekk illi jeħtieg illi l-Qorti tikkunsidra l-provi processwali sabiex tiddetermina jekk il-kultivazzjoni in kwistjoni kinitx ghall-użu esklussiv tal-ħati jew xort'oħra.

Irid jingħad illi ma ngħebet l-ebda prova mill-Prosekuzzjoni illi turi li t-tkabbir tal-pjanta in kwistjoni – il-Qorti hawnhekk qed tirreferi ghall-pjanta u mhux ghall-pjanti stante li ż-żewġ pjanti tal-*cannabis* l-ohra li nstabu fl-istess fond kienu żgħar u nexfin – kien intiż għall-użu mhux esklussiv tal-imputat. Ma nstab xejn fil-fond jew fil-pussess tal-imputat li juri illi dan kien il-każ. Veru wkoll illi lanqas ma jirriżulta mill-atti illi l-imputat kien jagħmel użu mill-*cannabis* fiż-żmien in kwistjoni, għajr illi mill-fedina penali kif aġġornata tal-imputat jirriżulta illi fis-sena 2008, huwa nstab ħati talli kien fil-pussess tar-raża tal-*cannabis* u dan b'referenza għal atti li seħħew f'Settembru tas-sena 2006, illi fis-sena 2011, huwa nstab ħati ta' pussess tal-pjanta tal-*cannabis* u dan b'referenza għal atti li seħħew f'Settembru 2009 u f'dawk l-aħħar erba' snin, illi fis-sena 2012, huwa nstab ħati ta' pussess tal-pjanta tal-*cannabis* u dan b'referenza għal atti li seħħew f'Dicembru 2011 u fil-ġimġħat ta' qabel, u illi fis-sena 2013, huwa nstab ħati ta' pussess tad-droga kokaina u tar-raża tal-*cannabis* u dan b'referenza għal atti li seħħew f'Awwissu 2010 u matul il-jiem ta' qabel, u għalhekk din tal-aħħar proprio fiż-żmien tal-każ odjern. Dan juri għalhekk illi l-imputat kien jagħmel użu mid-droga, inkluż mill-*cannabis*. Naturalment, la darba l-imputat ha l-linja li jiċħad illi huwa kellu xi involviment fit-tkabbir tal-pjanti in kwistjoni, huwa ma xehedx dwar l-użu li huwa stess kien jagħmel mill-*cannabis*. Madankollu, fiċ-ċirkostanzi, il-Qorti tqis illi mhijiex sodisfatta illi tali kultivazzjoni ma kenitx ghall-użu esklussiv tiegħi, u għaldaqstant tqis illi għandha tapplika l-proviso tal-Artikolu 22(1B) tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta. Hawnhekk irid jingħad ukoll għall-fini ta' kompletezza, illi l-Qorti qed tqis ukoll illi fiż-żmien in kwistjoni, jidher illi l-imputat kien qed jikkoltiva biss pjanta wahda, kif ukoll illi l-piż tal-weraq tal-pjanta, mingħajr zkuk u għeruq kien ta' 5.50 grammi, kif ukoll illi permezz tal-imputazzjoni (b), il-Prosekuzzjoni stess lanqas ma akkużat lill-imputat bir-reat ta' pussess aggravat ossia pussess mhux ghall-użu esklussiv tal-pussessur, iżda sempliċiment bir-reat ta' pussess sempliċi tal-pjanta *cannabis*, li

jfisser għalhekk illi lanqas il-Prosekuzzjoni ma kienet qegħda tqis illi din il-pjanta kienet qed tīgi mkabba għall-fini ta' spaċċ.

Għall-fini ta' piena, il-Qorti qegħda tqis ukoll il-fedina penali tal-imputat, kif aġġornata sa Ĝunju 2019, liema fedina penali hija waħda pjuttost refrattarja u tinkludi sejbien ta' htija dwar reati kontravvenzjonali, talli kkaġuna feriti ta' natura ħafifa (f'żewġ okkażjonijiet), serq semplice u aggravat (f'diversi okkażjonijiet), reati relatati ma' sewqan taħt il-Kap. 65 u l-Kap. 104 tal-Ligijiet ta' Malta (f'zewġ okkażjonijiet), pussess tad-droga (f'diversi okkażjonijiet) u ħsara volontarja, dwar liema l-imputat ingħata liberazzjoni kundizzjonata erba' darbiet, liberazzjoni mingħajr kundizzjoni, pieni pekunjarji ħames darbiet, sentenza ta' priġunerija sospiża darbtejn, piena ta' priġunerija effettiva u Ordni ta' *Probation*.

Il-Qorti qed tqis ukoll illi dawn il-proċeduri jirrisalu għas-sena 2010 u illi d-dewmien ma kienx imputabbli lill-imputat odjern.

Tqis in oltre in-natura tal-imputazzjonijiet li tagħhom l-imputat qed jinstab ħati, l-ammont u l-piż tal-pjanti u tal-weraq mertu tal-imputazzjonijiet odjerni, kif ukoll it-tibdil leġislattiv li seħħi permezz tal-emendi riċenti introdotti bl-Att LXVI tas-sena 2021 u kif illum il-legislatur qed iħares lejn il-kultivazzjoni tal-pjanta tal-*cannabis* għall-użu personali.

Konklużjoni

Għal dawn il-motivi, il-Qorti wara li rat l-Artikoli 8(ċ), 8(d), 22(1)(a), 22(1B) u 22(2)(b)(ii) tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta, kif ukoll ir-Regolament 9 tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 101.02 u l-Artikolu 17(h) tal-Kodiċi Kriminali, qed issib lill-imputat **Sean Zammit** mhux ħati tal-imputazzjonijiet (ċ) u (d) miġjuba kontra tiegħu u qegħda tilliberah minnhom, filwaqt illi qed issibu ħati tal-imputazzjonijiet (a) u (b) u tikkundannah għal piena ta' multa ta' ħames mijha u ġamsin ewro (€550).

Ai termini tal-Artikolu 533(1) tal-Kodiċi Kriminali, tordna lill-ħati sabiex iħallas l-ispejjeż tal-esperti maħtura fl-istadju tal-proċess verbal tal-inkjestu u fil-mori tal-proċeduri ossia l-ispejjeż relatati mal-ħatra tas-*Scene of Crime Officer* PS 74 Mark Chetcuti, ħlief dawk li kellhom x'jaqsmu mal-elevar tal-impronti digitali mill-fond odjern, stante li dawn ma kinux tajbin għall-fini ta' komparazzjoni u allura ma incidewx fuq il-ħtija tal-imputat f'dawn il-proċeduri, ammontanti għas-somma ta' erbgha u erbghin ewro u erbgha u tmenin ċenteżmu (€44.84)²², l-ispejjeż relatati mal-ħatra tas-*Crime Officer* PC 453 Brian Cassar,

²² Hawnhekk ġiet imnaqqsa s-somma ta' erbgha u tletin ewro u disghin ċenteżmu (€34.90) konsistenti fl-ispejjeż konnessi ma' ritratti *black and white* u *lifters* (ara a fol. 39 tal-proċess).

ammontanti għas-somma ta' mitejn u seba' ewro u disa' ċenteżmi (€207.09), l-ispejjeż relatati mal-ħatra ta' PS 659 Jeffrey Hughes, ammontanti għas-somma ta' ħames mijja, sitta u tmenin ewro, sitta u disghin ċenteżmu (€586.96), l-ispejjeż relatati mar-relazzjoni tax-Xjenzat Godwin Sammut, ammontanti għas-somma ta' mitejn, tmienja u ħamsin ewro u seba' ċenteżmi (€258.07), u parti mill-ispejjeż relatati mal-ħatra tal-espert Joseph Mallia²³, ammontanti għas-somma ta' elfejn, tliet mijja u disa' ewro u ħamsa u tmenin ċenteżmu (€2309.85), b'kollox għalhekk ammontanti tali spejjeż għas-somma ta' tliet elef, erba' mijja u sitt ewro, wieħed u tmenin ċenteżmu (€3406.81), liema somma għandha titħallas mill-ħati fi żmien sentejn mil-lum.

Tordna d-distruzzjoni tad-droga u l-oġġetti relatati mad-droga hekk kif din is-sentenza tgħaddi in ġudikat u dan taħt il-ħarsien tar-Reġistratur li għandu jirrediġi proċess verbal li jiddokumenta l-proċedura tad-distruzzjoni, liema dokument għandu jiġi nserit fl-atti ta' din il-kawża mhux aktar tard minn ħmistax-il jum minn tali distruzzjoni.

Natasha Galea Sciberras
Maġistrat

---

²³ Il-Qorti tinnota illi fuq wara nett taž-żewġ *archlever files* Vol. II u III, li jikkontjenu parti mir-relazzjoni tal-espert Joseph Mallia hemm żewġ kontijiet tal-ispejjeż tal-istess espert, liema spejjeż hija qed tallokahom lill-ħati f'dan il-każ bis-segwenti mod: nofs l-ispejjeż konnessi mal-elevar tal-impronti digitali, u dan stante illi l-espert eleva wkoll l-impronta ta' *omissis* u mhux biss ta' Sean Zammit, ammontanti għas-somma ta' tletin ewro (€30), nofs l-ispejjeż relatati mal-eżami ta' 67 dokument u 46 dokument ammontanti dan innofs għas-somma ta' sitt mijja, tmienja u ħamsin ewro u tlieta u għoxrin ċenteżmu (€658.23), l-ispejjeż konnessi ma' 228 ritratt forensiku ammontanti għas-somma ta' seba' mijja, ħamsa u disghin ewro u tnejn u sebghin ċenteżmu (€795.72), spejjeż konnessi ma' *stationery* ammontanti għas-somma ta' tlettix-il ewro u tlieta u sebghin ċenteżmu (€13.73), nofs l-ispejjeż konnessi mar-rapport tekniku dwar l-eżamijiet komparativi ammontanti tali nofs għas-somma ta' mijja u għaxar ewro u wieħed u erbgħin ċenteżmu (€110.41), u d-dritt tal-espert ammontanti għas-somma ta' tliet mijja, disgħa u erbgħin ewro u wieħed u erbgħin ċenteżmu (€349.41), flimkien ma' 18% VAT fuq it-total.